

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора технічних наук, професора Сухонос Марії Костянтинівни
на дисертаційну роботу Черниш Олександра Володимировича
«Менеджмент проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в
ризиковому оточенні»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
073 «Менеджмент»

Актуальність теми дисертації.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми управління проектами сталого розвитку неприбуткових організацій (НПО) в умовах турбулентного оточення, притаманного для сучасної України. Менеджмент проєктів сталого розвитку в неприбуткових організаціях у ризиковому оточенні вимагає комплексного підходу, урахування різноманітних факторів та постійного контролю за результатами. Це дає можливість забезпечити ефективну реалізацію проєктів та сприяє досягненню сталого розвитку суспільства. Сталий розвиток стає все більш важливою темою для неприбуткових гуманітарних організацій (НПО). НПО відіграють ключову роль у вирішенні екологічних, соціальних та економічних проблем, і їм важливо використовувати свої ресурси ефективно та відповідально. Управління проектами сталого розвитку НПО в ризиковому середовищі – це складне завдання, яке потребує ретельного планування, реалізації та моніторингу. Особлива увага приділяється моделям турбулентного середовища та ролі лідерства й емоційного інтелекту менеджерів проєктів у цих умовах. В дисертації запропоновано концептуальну модель стійкості менеджменту НПО та архітектуру системи управління проектами сталого розвитку в ризиковому та турбулентному середовищі. Досліджено моделі турбулентності оточення проєктів та розроблено метод формування портфеля проєктів сталого розвитку НПО.

Актуальність наукового дослідження також підтверджується його виконанням у межах держбюджетної тематики планових науково-дослідних робіт Київського національного університету будівництва і архітектури: «Ціннісно-орієнтоване управління в умовах дигіталізації суспільства», державний реєстраційний номер 0121U114473.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Черниш О.В. є високим. Це базується на аналізі наукових напрямків дослідження щодо теоретичних розробок у сфері розвитку менеджменту гуманітарних проєктів НПО з використанням елементів штучного інтелекту, чіткому формулюванню мети та завдань дослідження, застосуванню сучасних методів дослідження, критичному аналізу отриманих результатів у порівнянні з іншими дослідниками, а також якісному формулюванню підсумкових висновків.

Достовірність отриманих у роботі результатів забезпечується коректними постановками завдань, науковою обґрунтованістю теоретичних положень, вибором адекватних методів досліджень та використанням сучасного математичного апарату. Про достовірність результатів свідчать правильна постановка завдання дослідження, успішна апробація розроблених моделей та методів, що мають значний потенціал для покращення менеджменту неприбуткових організацій, а також повнота врахування ключових чинників і параметрів при побудові моделі успіху проєкту, що впливають на якість моделювання, і відповідність результатів наукових досліджень експериментальним даним.

Теоретичні дослідження виконані з використанням сучасних методів. У роботі застосовуються методи теоретичного та емпіричного дослідження, серед яких основними є системний підхід, методи аналізу та синтезу (порівняння, аналогія, абстрагування, формалізація, класифікація, декомпозиція), структурний аналіз, моделювання, включаючи графічне, математичне та когнітивне. Також використані індукція та дедукція для визначення загальних тенденцій розвитку емоційного інтелекту, теоретичне

узагальнення та порівняння для розкриття сутності емоційного інтелекту керівника проєкту. Теоретичну основу роботи складають фундаментальні положення сучасного проєктного менеджменту, штучного інтелекту, теорії пізнання, а також наукові праці провідних вчених у галузях інформаційних технологій, проєктного аналізу та історичного пізнання. Побудова формалізованих моделей ґрунтується на використанні моделей та методів штучного інтелекту.

Об'єктом дослідження є теоретико-методологічні засади та процеси менеджменту проєктів сталого розвитку неприбуткових організації в ризиковому оточенні на основі застосування елементів штучного інтелекту.

Предметом дослідження є моделі, методи та підходи до менеджменту проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні, які сприяють ефективним результатам діяльності на основі застосування елементів штучного інтелекту.

Гіпотеза дослідження полягає в припущенні, що ефективність та успішність менеджменту проєктів та програм сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні залежить від аналізу оточення та ризиків при підготовці та прийнятті рішень. Застосування елементів штучного інтелекту забезпечує якість рішень які приймаються.

Наукова новизна. Наукова новизна теми досліджень полягає у таких аспектах.

Вперше.

1. Запропонована концептуальна модель інтеграції процесів управління проєктами та програмами сталого розвитку НПО з системами штучного інтелекту, що відкриває нові можливості для розробки стратегій та сприяють сталому розвитку, забезпечують ефективну роботу в умовах турбулентності.

2. Розроблена модель стійкості розвитку НПО з урахуванням ризикового зовнішнього оточення. Модель спрямована на забезпечення сталості розвитку НПО у турбулентному BANI оточенні в Україні.

3. Метод застосування штучного інтелекту процесах забезпечення сталого розвитку НПО у ризиковому оточенні.

Удосконалено.

Моделі діяльності НПО з урахуванням динамічності, швидкого розвитку технологій, нестабільності ринку що забезпечує реалізацію стратегії сталого розвитку в умовах турбулентності.

Дістали подальшого розвитку.

Модель архітектури системи управління проектами сталого розвитку НПО в умовах турбулентного оточення, яка на відміну від існуючих використовує штучний інтелекту у ядрі.

Теоретичні результати дисертаційної роботи спрямовано на розвиток нових підходів, моделей та методів менеджменту неприбуткових організацій в умовах екстремальних дій з використанням штучного інтелекту. Ці дослідження мають значний вплив на покращення ефективності та результативності сталого розвитку неприбуткових організацій у кризових ситуаціях та турбулентному оточенні.

Практична цінність досліджень полягає у розвитку конкурентних переваг НПО при забезпеченні сталого розвитку у турбулентному середовищі. Неприбуткові організації, які активно застосовують принципи сталого розвитку та управління компетентностями, здатні створювати конкурентні переваги на ринку. Це дозволяє їм ефективно використовувати свої ресурси, пристосовуватися до змін у ризиковому оточенні та розвивати компетентності своїх співробітників.

Аналіз змісту дисертації.

У вступі та першому розділі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність теми і наукових завдань, висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами. Сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, а також відображено особистий внесок здобувача. Наведено інформацію про реалізацію, ступінь апробації та публікації

результатів дисертаційного дослідження. Проведено аналіз існуючих моделей та методів управління проектами неприбуткових організацій у турбулентному оточенні. Представлено огляд літературних джерел.

У другому розділі автор сформував концептуальну модель стійкості менеджменту неприбуткових організацій у сучасному оточенні, визначив та проаналізував принципи побудови концептуальної моделі управління проектами НПО. Запропонована модель стійкості розвитку в BANI умовах яка представлена як система диференціальних рівнянь, що описують динаміку змін ключових показників стійкості. Ризики та виклики проектів сталого розвитку неприбуткових організацій дозволили автору запропонувати архітектуру системи управління проектами сталого розвитку НПО в умовах ризикового, турбулентного оточення. Також досліджені моделі турбулентності оточення проектів сталого розвитку НПО Лавина, Цунамі, Торнадо, Повінь, Ураган. Автором запропоновано метод формування портфеля проектів сталого розвитку НПО у турбулентних середовищах.

Третій розділ дисертації охоплює дослідження методів менеджменту проектів сталого розвитку НПО в умовах турбулентності. Модель неприбуткових організацій (НПО), враховує динамічність, швидкий розвиток технологій, нестабільність ринку та забезпечує реалізацію стратегії сталого розвитку в умовах турбулентності, потребує системного підходу. Також розглядається метод менеджменту проектів сталого розвитку на основі компетентності організацій в турбулентному оточенні

У четвертому розділі представлено практичне застосування моделей та методів управління проектами сталого розвитку для неприбуткових організацій (НПО) в умовах турбулентного оточення.

Основні положення та результати дисертаційної роботи достатньо повно викладені у 6 друкованих наукових працях, 3 праці проіндексована у Scopus та 1 теза у збірниках матеріалів міжнародних наукових конференцій; 3 – у фахових збірниках наукових праць України.

Оцінка змісту дисертації, відповідність встановленим вимогам щодо оформлення. Дисертаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, додатків та списку використаних літературних джерел у межах розділів. Повний обсяг дисертації становить 144 сторінок друкованого тексту, обсяг основного матеріалу – 138. Матеріал дисертації містить 12 рисунків та 13 таблиць. Загальний список використаних джерел становить 136 найменувань. Додатки подано на 2 сторінках.

Дисертація є завершеним науковим дослідженням. Вона містить нові наукові та практичні результати, які полягають у вирішенні задачі розробки концептуальних положень, моделей, методів та підходів, що формують досягнення успіху менеджменту проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні.

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи.

При розгляданні роботи виявилось декілька зауважень змістовного та редакційного характеру, які можуть слугувати предметом дискусій на захисті.

1. У першому розділі, при дослідженні застосування цілей ООН сталого розвитку доцільно було б обґрунтувати індекси застосувань у проєктах НПО (Таблиця 1.1).
2. Концептуальна модель стійкості менеджменту неприбуткових організацій у сучасному оточенні та принципи її побудови розглядаються разом з математичною моделлю управління проєктами стійкості розвитку НПО в BANI умовах. На наш погляд математична модель повинна розглядатися в окремому підрозділі.
3. Моделі турбулентності оточення проєктів сталого розвитку НПО Лавина, Цунамі, Торнадо, Повінь, Ураган в другому розділі описані фрагментарно та потребують додаткової аргументації у їх застосуванні.
4. Підрозділ 2.5. Вирішення проблем управління проєктами сталого розвитку НПО з застосуванням штучного інтелекту не дає уяву про системи штучного інтелекту, які використані автором у дослідженні.
5. У тексті дисертації наявні пунктуаційні, синтаксичні помилки та описки.

Представлені зауваження не впливають на загальний позитивний висновок по дисертаційній роботі.

Висновок. Загалом, результати розгляду дисертаційної роботи дозволяють зробити висновок, що дисертація Черниш О. В. на тему «Менеджмент проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні» відповідає встановленим вимогам, в т.ч. викладеним у «Порядку присудження ступеня доктора філософії...», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р., і її автор дисертаційної роботи Черниш О.В. заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 – управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – менеджмент.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ

Проректор з наукової роботи
Харківського національного університету
міського господарства ім. О.М. Бекетова
доктор технічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
Лауреат Державної премії України
в галузі науки і техніки

Марія СУХОНОС

Визначено